

Prva seja Mestnega sveta

Dne 13. decembra 1957 je bila seja Mestnega sveta z naslednjim dnevnim redom:

1. Izvolitev predsednika Mestnega sveta,
2. Poročilo o Skladu za pobijanje alkoholizma,
3. Poročilo o problemih organizacije zdravstvene službe na območju mesta,
4. Komunalni problemi:
  - a) rekonstrukcija Centralnega mestnega pokopališča,
  - b) projektiranje lokalne kanalizacije v območju mesta.

Ad 1.

Za predsednika Mestnega sveta je bil soglasno izvoljen Dr. Marijan Dermastia.

Ad 2.

Poročilo o delu upravnega odbora Sklada za pobijanje alkoholizma je podal predsednik upravnega odbora tov. Joško Gorjanc. Poročilo je bilo objavljeno v »Glasniku« št. 94.

K že objavljenemu poročilu je tov. Gorjanc dodal še naslednje:

V poročilu, katero je bilo objavljeno v »Glasniku«, je napaka in sicer med izdatki v letu 1957:

Za mlečno restavracijo na Viču . . . . . 1.580.000 din
Nakazilo obč. Dobrova 580.000 "

Skupaj 1.940.000 din

Tako znaša pravilen seštevek 119 milijonov 415 tisoč 94 din izdatkov. Zaključni saldo je 14.903.948 din (v poročilu 15.283.948 din).

V zadnjem odstavku poročila predlaga Upravni odbor, da naj bi se porabil regres cene mleku za leto 1958 v skupnem znesku 15 milijonov dinarjev, o ostalih sredstvih sklada pa naj bi Mestni svet razpravljal. K temu še nekaj pojasnil Upravnega odbora.

Ta kalkulacija in predlog sta izdelana na podlagi izračuna, da se v Ljubljani razpečava samo pasterizirano mleko. Od današnjega odkupa 30 tisoč litrov dnevno, naj bi se dvignil odkup na 40 tisoč litrov, tako se bo tudi znižala režijska mlekarne, in sicer:

	Pri dnevnom odkupu	
	30.000 l din za liter	40.000 l din za liter
Povprečna cena mleku	26,45	26,00
Prevozi	3,20	2,90
Embalaza	1,35	1,35
Ostali stroški	1,70	1,35
Plače	2,60	2,70
Amortizacija	2,55	2,05
Anuitete	1,95	1,24
Rabati — kalo	1,90	1,90
Skupaj	41,70	39,49

Tako nastane razlika 2 din in 21 para na liter in se s tem tudi izpopolnjuje kapaciteta mlekarne, ki pa kljub temu še ne bo izkoriščena.

V primerjavi izgube v letu 1957/1958 pa bi bila sledeča:

V letu 1957 bo odkup 10 milijonov litrov mleka, izguba znaša 74 milijonov dinarjev.

V letu 1958 pa naj bi bil odkup 13.600.000 litrov, predvidena izguba 70.843.000 din.

Iz tega je razvidno, da bo pokrit del izgube z izkoriščanjem kapacitet, kljub temu, da bo odkup za 3.600.000 litrov večji.

Ako računamo izgubo na liter mleka 10,70 din, znaša pri 10 milijonov litrov 107 milijonov din, pri odkupu 13.600.000 litrov pa se dvigne izguba na 145 milijonov. Ta razlika izgube pa bi se pokrila sledeče:

Ljubljanske mlekarne naj bi pokrile za 74 milijonov 157 tisoč din in to z znižanjem režijskih stroškov, odkupom, predvsem s predelovanjem mleka v sir in mlečne pijače, maslo in prodajaln, za 15 milijonov, naj bi bil še obremenjen sklad 55 milijonov, ki naj bi pa kril nov obrat mlekarne za sladoleđ.

Z uvedbo odloka, da se sme v Ljubljani razpečavati samo pasterizirano mleko, ne smemo gledati samo ekonomske strani, kar bi bilo napačno in pogrešno. Po vsej verjetnosti so zdravstveni razlogi važnejši in da je mleko, ki ga razpečavajo mlekarne, pod zdravstveno kontrolo in dnevnimi laboratorijskimi pregledi. Povsod v svetu se mleko pasterizira, kajti samo kuhanje ne preprečuje okužb in ne more odstraniti nesnage. V kolikor še ni mleko dovolj nesnažno pri proizvodnji, kar se lahko preprečimo v mlekarni, pa se onesaži pri pretakanju na cestah, kjer ga razpečavajo povečini prekupevalci, ne oziraje se na higienske predpise, prah in smeti, ki so na cesti in ki še pospešujejo naknadno okužbo.

Na drugi strani pa prodajajo Ljubljanske mlekarne pasterizirano mleko ceneje z garantirano stopnjo maščobe in ga tudi dostavljajo na dom v zaprtih steklenicah brez možnosti okužbe. Da pa bo mlekarne sposobna nemoteno obratovati, ji je zasigurati okrog 85 milijonov investicij za dokončno ureditev mlekarne in sicer: postavitev dveh zidanih barak, ker jim primanjkuje prostora za embalažo, ki mora biti stalno v rezervi (3,5); izpopolniti vozni park, da ne bo zastoja v prevozu (12); postavitev in gradnja bencinske črpalke (3,8); nabava žičnih košaric in embalaže (23); razna oprema za izpopolnitev mlekarne s pasterizerjem, da zasiguramo nemoteno pasterizacijo mleka, v slučaju eventualnih okvar in boljšega izkoriščanja kapacitete (41).

Kar se tiče izdelovanja sladoleđ, so dela v zaključni fazi in bo po vsej verjetnosti prvi poskus obratovanja že v bližnji prihodnosti. Z izdelovanjem sladoleđ na tovarniški način se produkt pasterizira, homogenizira in nizko hladi, tako da bo proizvod popolnoma na trdnem stanju. Higiiena in čistoča sta absolutno zagantirana. Kvaliteta pa bistveno boljša kot do sedaj znanih sladoleđov, ker bo vseboval visok procent toščic in suhe snovi, kar do sedaj sladoleđi nimajo. Zaradi tega ne bo ta mlečni sladoleđ samo osve-

žilo, ampak tudi hranilo, ker ga tudi drugje v svetu tako smatrajo. Maščoba, sladkor, aroma in razne začimbe, čokolada, to je vsebina sladoleđ. Produkcija je predvidena na okr. 500 tisoč litrov, ki se pa lahko po potrebi dvigne. Ker pa je sezona za sladoleđ ravno v času največjega odkupa mleka in najmanjše potrošnje mleka v Ljubljani, bo mlekarne lahko odkupovala vse tržne viške, kar bo zopet ugodno vplivalo tudi na proizvajalca, živinorejca. Z ozirom na veliko investicijo, ki je bila vložena v ta obrat, to je 47 milijonov, potrebno pa je še 67 milijonov in v cilju za čimprejšnje prenehanje regresa Ljubljanskim mlekararnam, predlagamo sledeče:

1. čimprejšnje dokončanje obrata in dokončanje montaže,
2. izvršitev potrebne propagande,
3. zasigurati pravočasno tržišče (pred sezono),
4. osvojitve kvalitete po določenih recepturah in
5. pravočasno preskrbeti embalažo, prevozna sredstva ter hladilne naprave.

Po možnosti naj bi sklad kril zgoraj navedeno potrebo po investicijskih sredstvih v prehodnih dveh letih, s tem bi odpadle anuitete podjetju, računajoč, da v letu 1959 ne bo potrebno pokrivati izgub mlekarne. Z izvršitvijo danih nalog in prepovedi prodaje nepasteriziranega mleka v Ljubljani, bodo Ljubljanske mlekarne sposobne zmanjšati izgubo, kljub temu, da obdrže sedanjo ceno mleku.

Po predvidenih izračunih bo znašala izguba za leto 1958 15 milijonov, vendar je potrebno računati, da je to začetek, ker je verjetno, da se bo kje zataknilo in bi se s tem izguba še povečala.

V programu imamo 6 mlečnih restavracij: Sentvid, Siška, Bežigrad, Center in 10 poslovalnic za prodajo mleka, ki jih je treba urediti, predvsem v obrobni občini, za kar bo potrebno okrog 17 milijonov dinarjev, katere naj bi pokrili sklad.

Upravni odbor je mnenja, da bi sklad ostal kot dosedaj, ker služi predvsem potrošnikom mesta. Ta dajatev je udomejena in praktično nikomur ne prizadane boli.

Z ustanovitvijo sklada lahko ugotavljamo, da so zbrana sredstva sklada dobro naložena, da bomo obdržali ugodno ceno mleka, istočasno pa usposobili mlekarne, da bo uravnovesila svoje finance brez regresov. Skrb mlekarne in njenega kolektiva pa naj bo, da izvede tako organizacijo, da ne bo kamen spotike, to je vestnost in točnost, za kar so ji dani pogoji.

Po občirni razpravi je Mestni svet sprejel naslednji sklep:

Mestni svet se z delom upravnega odbora Sklada za pobijanje alkoholizma strinja in ugotavlja, da je upravni odbor svoje delo zadovoljivo opravil in da se predlogi, ki jih daje upravni odbor sklada osvojijo. Sredstva sklada za pobijanje alkoholizma naj se še nadalje usmerja-

jo za dokončanje Ljubljanske mlekarne in njeno usposobljenost za lastno gospodarjenje. Ostala sredstva sklada pa naj se uporabijo tudi za kritje drugih družbenih potreb, kot na primer nadaljnje ustanavljanje mlečnih restavracij itd.

Ad 3.

Predsednik Sveta za zdravstvo dr. Jože Beniger je na kratko poročal o nekaterih problemih organizacije zdravstvene službe na območju mesta. V svojem poročilu je članec Mestnega sveta seznanil predvsem z dvema problemoma:

Prvič: o problemu plačevanja zdravstvenega kadra na območju mesta, ki je v posameznih občinah zelo različno in torej v mestu neenotno urejeno. Ker posamezne občine urejujejo vprašanje plač zdravstvenemu kadru vsaka za sebe in brez koordinacije z ostalimi občinami, nastajajo pri plačevanju velike razlike, kar seveda povzroča velike težave in kot posledico tega fluktuacijo zdravstvenega kadra v občine, kjer so plače boljše.

Tovariš dr. Beniger je nato govoril o skupnem sestanku predsednikov občinskih svetov za zdravstvo in načelnikov oddelkov za zdravstvo občinskih ljudskih odborov na območju mesta, ki se je vršil 10. decembra t. l. zaradi skupnega reševanja zadev na področju zdravstvene problematike. Na tem sestanku je bil med drugim obravnavan tudi pravilnik o dopolnilnih plačah za lekarniške uslužbence, ker je večina upravnih odborov Ljubljanskih lekarn predložila občinskim svetom za zdravstvo predloge za spremembo pravilnika o plačah lekarniškega osebja v tem smislu, da se dopolnilne plače zvišajo.

Ta akcija upravnih odborov je bila posledica sprejetja višjih dopolnilnih plač za lekarniške uslužbence v občini Ljubljana-Center, kjer je ljudski odbor dne 17. oktobra t. l. sprejel sklep o spremembi pravilnika o dopolnilnih plačah lekarniškega osebja tako, da se plače teh uslužbencev v občini Ljubljana-Center zvišajo z veljavnostjo od 1. julija t. l. dalje.

Ta akcija v občini Ljubljana-Center je imela to škodljivo posledico, da so bile zvišane dopolnilne plače le lekarniškim uslužbencem v tej občini, medtem ko so bile v ostalih občinah nižje. Zato je v ostalih občinah nastalo upravičeno razburjenje. Vse to pa je posledica tega, ker je občina Ljubljana-Center to vprašanje reševala sama zase, ne pa v sodelovanju z ostalimi občinami. Smatramo, da je treba istovrstno vprašanje v posameznih občinah v mestu navzlic samostojnosti in samoupravnosti občin reševati enotno, ker nastane v nasprotnem primeru v praksi zmeda in tudi druge nepravilnosti. Zato so predstavniki svetov za zdravstvo na tem sestanku sklenili, da je take zadeve, ki morajo biti reševane enotno na vsem območju mesta, treba predložiti Mestnemu svetu, ki naj posreduje in vsklajuje ta vprašanja tako, da bodo enotno reševana.

V drugem delu predloga referata pa je tov. dr. Beniger v kratkem

seznanil člane Mestnega sveta s stanovanjskim vprašanjem zdravstvenih delavcev. Zdravstveni delavci nimajo v mestu ustrežajočih stanovanj, kar povzroča težave pri izvrševanju njihove službe. Zdravniki, ki delajo v zdravstvenih domovih posameznih občin, bi morali imeti v teh občinah tudi svoja stanovanja, ker bi le na ta način lahko uveljavljali načelo, da je zdravnik, ki dela v zdravstvenem domu tudi obnem hišni zdravnik. Tako pa marsikateri zdravnik izvršuje svojo prakso v eni občini, stanuje pa v drugi in še to v neprimernih stanovanjih. Na drugi strani pa to povzroča tudi višje stroške.

Tov. dr. Beniger je opozoril Mestni svet, da bo treba misliti tudi na rešitev tega vprašanja, če bomo hoteli, da bodo z novo decentralizacijo uspešno delali zdravstveni domovi v občinah.

Tovariš dr. Beniger je v tem kratkem poročilu seznanil Mestni svet samo o teh dveh problemih, za katere je smatral okrajni Svet za zdravstvo, da sta zelo pereča. O ostalih problemih organizacije zdravstvene službe bo okrajni Svet za zdravstvo seznanil ljudski odbor v svojem letnem poročilu o delu v letu 1957.

Po razpravi je Mestni svet sprejel sklep, da se vsi problemi, ki jih je treba enotno urediti, predložijo Mestnemu svetu v svrhu vskladitve.

Ad 4.

O rekonstrukciji Centralnega mestnega pokopališča je poročal predsednik Sveta za komunalne zadeve inž. Marjan Prezelj, ki je izvajal:

Na ožjem območju mesta Ljubljane imamo 7 pokopališč, ki merijo skupaj 289.600 m² s 46.000 grobovi. V to število niso vračunana pokopališča v občinah Sentvid, Polje in Črnuče. Največje je Centralno pokopališče na Žalah, ki meri 219.000 kv. metrov z 31.962 grobovi po stanju koncem leta 1956. Kakor je razvidno iz navedenih številk, zavzemajo pokopališča sorazmerno velike površine, ki se morajo iz leta v leto povečevati v odnosu na stalno naraščajoče število prebivalstva in s tem povezano umrljivostjo.

Pri nas in drugod se vedno ostreje postavlja pred odgovorne organe vprašanje racionalne izrabe zemljiških kompleksov, ki služijo za pokopališča, da se ohrani razpoložljivi fond zemlje tudi v njih okolici za poljedelske, oziroma gradbene namene. Centralno mestno pokopališče v Ljubljani leži na rodovitnem ljubljanskem polju, istočasno pa tudi v neposredni bližini teritorija, kjer se razvija intenzivna izgradnja stanovanj in industrije. V skladu tega velja za Ljubljano tembolj načelo čim racionalnejšega izkoriščanja sedanjega kompleksa pokopališča za pokopavanje umrlih prebivalcev mesta.

Kakor že omenjeno, zavzema centralno mestno pokopališče danes 219.000 m². K tej površini je dokupljeno še novih 53.000 m² zemljišča, ki pa še ni vključeno v urejeni kompleks pokopališča.

Na centralnem pokopališču je 31.962 grobov, v katere je bilo v zadnjih 10 letih pokopano 14.914 mrličev. Iz tega sledi, da je pri mirovalni dobi 10 let skoro vsak drugi grob že prazen, ker je mrlič strohen. V skladu tega običajnega načina pokopavanja pa ne moremo v prazne grobove pokopavati drugih mrličev, temveč se širi pokopališče na vedno nove površine. Povprečno število pokopov na leto na centralnem mestnem pokopališču znaša 1259, do katerih je povprečno 370

takih, ki niso prebivalci Ljubljane, temveč so tu le umrli.

Po analizi, ki jo je izdelal projektni atelje za osnove preureditve centralnega mestnega pokopališča, odpade na starem delu pokopališča na en grob 11,82 m² zemljišča, medtem ko sme odpasti pri sodobno urejenih pokopališčih le 6 m² na grob.

Do leta 1985 bo umrlo pri sedanjem tempu naraščanja prebivalstva in sedanji umrljivosti 31.000 Ljubljančanov in 8.650 takih, ki niso stalni prebivalci Ljubljane, skupno torej 39.650 pokopov.

Če bi ostali pri sedanjem načinu pokopavanja, bi potrebovali skoraj enako površino, kakor jo zajema današnje pokopališče.

Racionalnejšo izrabo zemljišča na pokopališču lahko dosežemo na dva načina, ki sta se v sodobnem svetu že dovolj afirmirala.

Prvi način je upepeljevanje umrlih v krematoriju, ki je lahko ogrevan z elektriko, plinom ali koksom. Pepel umrlih se shrani v žare, ki jih ali pokopljemo v zemljo ali pa v posebne stene tako imenovane kolumbarije. Razumljivo je, da je pri takem načinu možno doseči zelo velike prihranke na zemljišču, poleg tega pa je upepeljevanje umrlih najhigieničnejši in estetsko ustrezen način pokopa, ki se je v svetu že zelo močno razvil, tako n. pr. v Zürichu upepele nad 60% vseh umrlih.

Drugi način racionalne izrabe zemljišča je v posebnem načinu pokopavanja umrlih v vrstnih grobovih, kjer odpade na en grob ca. 6,0 m² zemljišča. V to površino so vključene vse poti, nasadi in površine med grobovi. Tudi ta način je na sodobno urejenih pokopališčih že močno prodr.

Pri vrstnem načinu grobov pa bi shajali s površino, ki jo danes že imamo na razpolago, seveda pri pogojih, da odpade na en grob le 6,0 m² površine in pri mirovalni dobi do 18 let. Če pa zgradimo krematorij, bo sedanja površina zadostovala še za daljšo dobo let.

Naslednje pereče vprašanje, ki ga moramo rešiti v zvezi z ureditvijo Centralnega mestnega pokopališča, je premostitev Navja, ki se nahaja sedaj na zelo neugodnem prostoru v neposredni bližini Gospodarskega razstavišča in glavnega kolodvora.

Ker je zemljišče na zahodni strani Žal še v privatnih rokah in je tam urejena vrtarija, ki jo ima trenutno še v najemu Mestni pogrebni zavod Žale, je menil Svet za komunalne zadeve OLO, ki je razpravljal o spredaj navedenih problemih, da naj Mestni svet priporoči ObLO Ljubljana-Bežigrad čimprej pridobitev vsega zemljišča na območju predprostora Centralnega pokopališča v javno last, po potrebi naj uvede razlastitveni postopek.

Se po naročilu bivšega MLO je Projektni atelje v Ljubljani izdelal perspektivni program za rekonstrukcijo Centralnega mestnega pokopališča, ki temelji na racionalnejšem načinu pokopavanja, ureditvi njegovega predprostora in krematorija ter premostitve Navja z aproksimativnim predračunom.

Delo je vodila posebna komisija pri Svetu za komunalne zadeve bivšega MLO Ljubljana, ki pa je prenehala z delom, ko je bil organiziran ljubljanski okraj.

Program je bil poslan v proučitev preko tajništva Svetu za kulturo OLO, Svetu za zdravstvo OLO in Svetu za notranje zadeve OLO s prošnjo, da podajo postavljenim

principom in ureditvi svoje pripombe in dopolnitve. Žal — do danes še niso dali nobenih izjav.

Ker je vprašanje rekonstrukcije in ureditve Centralnega mestnega pokopališča vedno bolj pereče, je o spredaj navedeni problematiki razpravljaj Svet za komunalne zadeve OLO na svoji seji dne 21. septembra 1957 ter sprejel naslednje zaključke:

1. da predlaga Mestnemu svetu, da imenuje posebno komisijo s sledečimi nalogami:

a) na prouči program rekonstrukcije Centralnega mestnega pokopališča, ki ga je izdelal Projektni atelje,

b) da posebej prouči način pokopavanja in pripravi osnutek za pokopališki red,

c) da prouči vprašanje izgradnje krematorija v povezavi z drugimi mesti Jugoslavije, ki delajo na istem vprašanju (Zagreb in Beograd) ter tarifo za pogrebe,

č) da poroča na osnovi študij pod a, b in c Mestnemu svetu ter predlaga konkretno pot za rešitev vseh nakazanih vprašanj (javni ali interni natečaj itd.).

V komisijo predlagamo naslednje tovariše:

predsednik: tov. Jožko Gorjanc,

podpredsednik OLO Ljubljana,

člani: prof. inž. arh. Boris Kobe,

profesor Tehniške fakultete,

inž. arh. Tone Bitenc, asistent na Tehniški fakulteti,

inž. arh. Marjan Bohinec, sodelavec Projektnega ateljeja,

prof. Nace Sumi, konservator,

dr. Dušan Mis, sanitarni inšpektor,

dr. Marijan Mehle, član Sveta za komunalne zadeve OLO,

inž. arh. Stane Kovič, za ObLO Ljubljana-Bežigrad, zastopnik TNZ-OLO Ljubljana,

inž. Ciril Jeglič, upravnik Arboteta Volčji potok.

Po razpravi je Mestni svet sprejel sklep, da se sprejmejo predlogi, navedeni v poročilu z naslednjim dodatkom:

Svet za komunalne zadeve in zgoraj imenovana komisija se zadalžita, da pripravita vse potrebno, da se krematorij zgradi v dveh letih. Za to je potrebno, da se v letu 1958 pripravijo in dokončajo načrti, v letu 1959 pa prične tudi z zidanjem. Občine na območju mesta pa morajo za ureditev Centralnega pokopališča, odnosno za zgraditev krematorija prispevati sredstva in morajo ta sredstva predvideti v svojih proračunih.

Nato je inž. Marijan Prezelj poročal o projektiranju in izgradnji lokalne kanalizacijske mreže na območju mesta.

Ljubljanska kanalizacija ima svoje začetke v kanalizaciji stare Emone, kjer je bila najbolj racionalno zgrajena glede na takratno zadidavo. Ko se je začela Ljubljana v novejši dobi razvijati in rasti je temu razvoju kolikor toliko sledil tudi razvoj kanalizacijskega omrežja Sunkovit razvoj mesta po letu 1945 pa je zdalceva prehitel izgradnja kanalizacijskega omrežja, tako v poslednji glavni zbiralnikov kakor tudi lokalnih kanalov.

Liubljana ima po načinu sedanje zadidave in svoje bodoče izgradnje zelo neugoden položaj. Ob Ljubljani, kateri se moramo zaradi racionalne izgradnje kanalskega omrežja približevati z glavnimi zbiralniki in razbremenilniki, leže strnjeno in gosto zazidani mestni predeli, ki so že kanalizirani. Severozahodno, severno in severovzhodno od teh že zazidanih in kanaliziranih

predelov pa leže področja nove intenzivne izgradnje mesta (Šiška, Bežigrad, Savska kolonija, Moste).

Pri projektiranju temeljnega kanalskega omrežja in njegove izgradnje pred in med obema svetovnjima vojnama takratni projektanti na tak razvoj mesta niso računali, zaradi česar so mnogi kanali že danes preobremenjeni in ni nanje možno priključevati območij, ne da bi povzročili preplavljanje kanalov in kleti, v posameznih primerih pa celo niže ležečih stanovanj in ostalih prostorov.

Da bi vskladili nove predele mesta z nadaljnjim razvojem kanalizacije, je že bivši MLO Ljubljana naročil izdelavo perspektivnega investicijskega programa za kanalsko omrežje Ljubljane. Program je izdelal pod vodstvom posebne komisije Sveta za komunalne zadeve zavod Mestne kanalizacije ter ga predložil v revizijo pristojni komisiji za revizijo investicijskih programov pri OLO, ki ga je pregledala ter ga s posameznimi pripombami in zahtevami po dopolnitvi pri izdelavi detaljnih investicijskih programov predložila Svetu za komunalne zadeve OLO v potrditev. Program izgradnje je razdeljen na posamezne etape, ki obsegajo izgradnjo kanalskega omrežja v prihodnjih 50 letih.

Zaradi zaostanka pri izgradnji kanalskega omrežja, predvsem glavnih zbiralnikov, predvideva program v dobi 1955—1965 658.000.000 dinarjev za izgradnjo najpotrebnejših zbiralnikov. Povprečna letna investicija bi morala znašati torej 65,8 milij. din. Dosedanja realizacija od leta 1955 do 1957 pa je znašala le 90.000.000 dinarjev namesto predvidenih 205,5 milijonov ali le 44%, vse po ocenah zavoda Mestna kanalizacija, sicer pa za 25% več.

Kot vidimo, smo po perspektivnem programu z gradnjo zbiralnikov že močno v zaostanku, kar ima pri nadaljnji intenzivni zazidavi območij v Šiški in za Bežigradom za posledico visoko preobremenjene zbiralnike. Liubljanska sama pa, katero se sedaj izlivajo zbiralniki za klinično bolnico, se vedno bolj spreminjajo v odprt zbiralni kanal, ki ogroža zdravje prebivalcev mesta in kvari zunanji izgled mesta.

Odobreni investicijski program za izgradnjo kanalskega omrežja v Ljubljani je treba izvajati v logičnem zaporedju posameznih njegovih elementov, če hočemo doseči efekt, ki ga mora dati urejena kanalizacija.

Pri tem pa se pojavljata dva pereča problema:

1. Vsaka ljubljanska občina si je določila posebna območja, v katerih gradi in bo gradila predvsem stanovanjske stavbe, da reši stanovanjsko stisko. S tem povezano preurejajo obstoječe makadamske ceste v sodobna vozišča. Oboje pa je v tesni povezavi z gradnjo drobnega kanalizacijskega omrežja, ki brez predhodne proučitve vpliva na celoten kanalski sistem; projektirajo ga razni projektni biroji. Projektni biroji se ne povežejo z zavodom Mestne kanalizacije, da bi vskladili drobno kanalsko omrežje z možnostmi in kapacitetami glavnih zbiralnikov.

2. Mestna kanalizacija je izdelala v letu 1954 in 1955 kompletne kataster kanalskega omrežja, ki smo ga močno pogrešali. Dokler je gradila kanale le Mestna kanalizacija, ga je tudi stalno kompletirala. S pospešeno izgradnjo drobnega kanalskega omrežja, ki ga ne izvaja Mestna kanalizacija, temveč posamezni investitorji (občine, Zavod za

stanovanjsko izgradnjo in večja podjetja s pomočjo gradbenih podjetij, pa se je Mestni kanalizaciji izmuznila iz rok možnost nadzora in evidence nad novogradnjami, ker ji investitorji ne predlagajo izvršilnih načrtov. Poleg tega pa so te gradnje velikokrat izvršene zelo pomanjkljivo, ker niso gradbena podjetja, ki jih izvajajo, usposobljena zanje.

Kot dokaz navajamo nekaj konkretnih primerov:

1. V občini Ljubljana-Siška je bila zgrajena v letu 1956 kanalizacija v Knezovi, Aljaževi in Kebetovi ulici. Delo je bilo zelo slabo izvršeno, ker gradbeno podjetje ni imelo usposobljenega kadra za to vrsto gradenj. O tem je že svoj čas razpravljal v Mestnem svetu tov. Jenko, predsednik občine.

2. V zadnjih dveh letih je bilo kanalizirano z delnim kanalskim omrežjem zemljišče med Vodnikovo in Celovško ter Šišensko cesto in ulico Na jami. Na tem kompleksu je zgrajena nekaj tisoč metrov nove kanalizacije, za katero Mestni kanalizaciji ni nihče predložil izvršilnih načrtov.

3. Isto velja tudi za Savsko naselje, kjer je bilo zgrajeno obsežno kanalsko omrežje, za katero Mestna kanalizacija ni prejela izvršilnih načrtov.

Lahko bi navedli še več podobnih primerov tudi za druga območja mesta Ljubljane.

Iz navedenega sledi, da je nujno potrebno, da je ustvari potrebna povezava med občinami in velikimi investitorji ter Mestno kanalizacijo tako v pogledu projektiranja drobnega kanalskega omrežja kakor tudi izgradnje in evidentiranja tega omrežja.

O prednjih problemih je razpravljal Svet za komunalne zadeve na svoji seji dne 12. oktobra 1957 ter sprejel naslednje sklepe:

1. da predloži Mestnemu svetu spredaj navedeno problematiko v razpravo;

2. da predlaga Mestnemu svetu, da priporoči mestnim občinam, da pred projektiranjem lokalnega kanalizacijskega omrežja na svojem območju stopijo v stik z zavodom Mestna kanalizacija zaradi proučitve možnosti obremenitve obstoječih zbiralnikov;

3. da priporoči Mestni svet občinskim ljudskim odborom, da vnesejo vsako leto potrebna sredstva za gradnjo zbiralnikov, v soglasju s potrjenim perspektivnim investicijskim programom izgradnje kanalizacijskega omrežja v Ljubljani v svoj lastni proračun;

4. da priporoči Mestni svet Okrajnemu ljudskemu odboru, da naroči komisiji za revizijo investicijskih programov in komisiji za revizijo glavnih projektov, da pri reviziji investicijskih programov in projektov obvezno zahtevata soglasje zavoda Mestne kanalizacije k predloženemu elaboratu. Če ni soglasje elaboratom priloženo, potem ga komisiji ne smeta vzeti v revizijo. Isto naj velja tudi za republiške in vojaške oblasti;

5. da priporoči Mestni svet vsem občinam na območju mesta Ljubljane, da izroče Mestni kanalizaciji vse izvršilne načrte za kanale, ki so bili zgrajeni po letu 1955, ter jih predlagajo tudi v bodoče, takoj ko bo kanal izvršen. Občasno pa naj obveščajo Mestno kanalizacijo o posameznih fazah gradnje zaradi kontrole pravilne izvedbe kanalskih del.

Mestni svet je sprejel predloge, navedene v poročilu z dodatkom: Svet za komunalne zadeve se zadalži, da pripravi osnutek odloka, ki bo uredil vprašanje izgradnje kanalizacijskega omrežja in ki bo sprejel okrajni ljudski odbor.

SESTAV MESTNEGA SVETA

Na podlagi 134. člena Statuta okraja Ljubljana so člani Mestnega sveta vsi odborniki, ki so izvoljeni v okrajni ljudski odbor v občinah na območju mesta Ljubljane. Ti odborniki so:

1. dr. Marijan Dermastia, predsednik
2. Jaka Avšič
3. Elizabeta Beč
4. Miha Berčič
5. Stane Bregant
6. Franc Borštnik
7. Ivan Curk
8. inž. Rado Cotar
9. Janko Dekleva
10. Franc Drobež
11. Maks Drobež
12. dr. Marijan Dular
13. Marjana Drakslar
14. Dane Dovjak
15. Franc Di Batista
16. Mirko Debeljak
17. Martin Einhauer
18. Stane Ermanec
19. Ciril Fain
20. Lojze Fortuna
21. Jožko Gorjanc
22. Dušan Gyardjančič
23. Slavko Hacin
24. Jože Jerman
25. Milka Jovan
26. Mirko Jeriha
27. Rudi Jakhel
28. Danica Jelenc
29. Marijan Jenko

30. Marija Janša
31. inž. Ivo Klemenčič
32. Leopold Krese
33. Marija Kunilo
34. Jelka Kelbel
35. Dana Košak
36. Janez Kermavner
37. Peter Lešnjak
38. Lado Mazovec
39. Jakob Mesojednik
40. Tone Martinšek
41. Marija Mesarič
42. Franc Mulej
43. Janez Nedog
44. Lojze Ocepek
45. Janez Pirnat
46. Franc Pipan
47. Janez Ponikvar
48. Franc Plazar
49. Zdravko Rakušček
50. Ivan Rant
51. Franc Sitar
52. inž. Tatjana Slanovec
53. Ciril Skok
54. Neda Samec
55. Lojzka Steiner
56. dr. Stefan Soba
57. Danica Šter
58. Franc Švab
59. Ostož Tuma
60. Fani Tomičević
61. Stefan Trobiš
62. Janez Vipotnik
63. Ignac Voljč
64. Jože Vonta
65. Ivan Zavrl
66. Fanči Zigon

Vsebina

Prva seja Mestnega sveta: 1. Izvolitev predsednika, 2. poročilo o Skladu za pobiranje alkoholizma, 3. poročilo o problemih organizacije zdravstvene službe v območju mesta in 4. komunalni problemi (rekonstrukcija Centralnega mestnega pokopališča ter projektiranje lokalne kanalizacije v območju mesta). Zaključni računi gospodarskih organizacij za leto 1956.

Izvelek iz poročila o poslovanju KMETIJSKE ZADRUGE, Motnik, v letu 1956

1808-A

Dosežena realizacija 44,312.535 z dejavnostmi: pospeševalni odseki, odkup lesa in kmetijskih pridelkov, trgovina, mesarija, transport

AKTIVA		BILANCA na dan 31. decembra 1956		PASIVA	
Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	4.934	1.	Skladi osnovnih sredstev	4.700
2.	Investicije v teku	19	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	--
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	--	3.	Razni skladi	3.105
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni krediti za finanstranje investicij	--
4.	Skupna obratna sredstva	7.566	5.	Drugi viri finanstranja investicij	253
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	3.199	6.	Virji obratnih sredstev (skupno)	5.345
6.	Druga aktiva	21	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	2.229
7.	Razporejeni dobiček	1.469	8.	Druga pasiva	107
8.	Izguba	--	D. Finančni uspeh		
	Skupaj:	17.208	9.	Dobiček	1.469
			10.	Kritje izgube	--
				Skupaj:	17.208
Vodja računovodstva: Grabnar Mara			Predsednik upravnega odbora: Krivec Jože		
			Direktor podjetja: Perdan Lučvik		

1803-A

Izvelek iz poročila o poslovanju gostinskega podjetja »PRIMORJE«, Ljubljana, Celovška 41, v letu 1956

Podjetje sestoji iz dveh obratov. V poslovnem letu je zabeležilo 18,145.824 din prometa in je bilo aktivno.

AKTIVA		BILANCA na dan 31. decembra 1956		PASIVA	
Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	352	1.	Skladi osnovnih sredstev	352
2.	Investicije v teku	--	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	--
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	361	3.	Razni skladi	1.029
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni krediti za finanstranje investicij	--
4.	Skupna obratna sredstva	169	5.	Drugi viri finanstranja investicij	--
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	1	6.	Virji obratnih sredstev (skupno)	417
6.	Druga aktiva	1.744	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	1.174
7.	Razporejeni dobiček	--	8.	Druga pasiva	255
8.	Izguba	--	D. Finančni uspeh		
	Skupaj:	3.227	9.	Dobiček	--
			10.	Kritje izgube	--
				Skupaj:	3.227
Vodja računovodstva: Bodlovič Damjan			Predsednik upravnega odbora: Lekse Marija		
			Direktor podjetja: Ercegovič Marjan		

Izvelek iz poročila o poslovanju KMETIJSKE ZADRUGE z o. j., Domžale, v letu 1956

Kmetijska zadruga Domžale odkupuje od svojih članov vse kmetijske pridelke, gozdne sadeže, zdravilna zelišča in les. Dobavlja pa kmetovalcem razen reprodukcijskega materiala, umetna gnojila, zaščitna sredstva, semena, premog, gradbeni material in drugo. Pri zadrugi obstoja tudi kreditni odsek, v katerem hranijo člani svoje prihranke. Plan realizacije je bil dosežen odnosno presežen s 120 %.

AKTIVA		BILANCA na dan 31. decembra 1956		PASIVA	
Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	2.740	1.	Sklad osnovnih sredstev	1.520
2.	Investicije v teku	75	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	1.220
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	6.462	3.	Razni skladi	6.501
B. Obratna sredstva			B. Viri obratnih sredstev		
4.	Skupna obratna sredstva	7.557	6.	Vir obratnih sredstev (skupno)	5.948
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
5.	Kupci in druge terjatve	6.268	7.	Dobavitelji in druge obveznosti	7.838
6.	Druga aktiva	-	8.	Druga pasiva	-
D. Finančni uspeh			D. Finančni uspeh		
7.	Razporejeni dobiček	4.293	9.	Dobiček	4.293
8.	Izguba	-	10.	Kritje izgube	-
Skupaj:		27.395	Skupaj:		27.395

Vodja računovodstva:
Volgemut Stefka

Predsednik upravnega odbora:
Habjan Vinko

Direktor podjetja:
Zapušek Franc

Izvelek iz poročila o poslovanju »PEKARNE ŠENTVID«, Ljubljana, Šentvid 8, v letu 1956

Podjetje »Pekarna Šentvid«, Šentvid 8, je v letu 1956 ustvarilo bruto prometa 53.550.000 din, od tega smo dosegli bruto dohodka 1.605.226 din. V podjetju je bilo v letu 1956 zaposlenih 25 delavcev, 3 uslužbenci in 1 vajenec. V sestavu podjetja imamo 2 parni in 3 navadne peči.

AKTIVA		BILANCA na dan 31. decembra 1956		PASIVA	
Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	1.633	1.	Sklad osnovnih sredstev	1.633
2.	Investicije v teku	-	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	-
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	409	3.	Razni skladi	165
B. Obratna sredstva			B. Viri obratnih sredstev		
4.	Skupna obratna sredstva	653	6.	Vir obratnih sredstev (skupno)	990
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
5.	Kupci in druge terjatve	2.173	7.	Dobavitelji in druge obveznosti	3.483
6.	Druga aktiva	1.703	8.	Druga pasiva	-
D. Finančni uspeh			D. Finančni uspeh		
7.	Razporejeni dobiček	1.605	9.	Dobiček	1.605
8.	Izguba	-	10.	Kritje izgube	-
Skupaj:		8.176	Skupaj:		8.176

Vodja računovodstva:
Kante Marija

Predsednik upravnega odbora:
Stefančič Martin

Direktor podjetja:
Šuc Stanislav

Izvelek iz poročila o poslovanju VALJČNEGA MLINA, Cerknica, v letu 1956

Podjetje je v letu 1956 poslovalo v redu, knjigovodstvo je bilo na tekočem. Skupno je bilo zaposlenih 7 oseb, od teh 5 delavcev in 2 uslužbenca. Podjetje upravlja upravni odbor, ki šteje 3 člane.

AKTIVA		BILANCA na dan 31. decembra 1956		PASIVA	
Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	12.377	1.	Sklad osnovnih sredstev	12.377
2.	Investicije v teku	32	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	917
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	582	3.	Razni skladi	-
B. Obratna sredstva			B. Viri obratnih sredstev		
4.	Skupna obratna sredstva	775	6.	Vir obratnih sredstev (skupno)	1.400
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
5.	Kupci in druge terjatve	1.475	7.	Dobavitelji in druge obveznosti	693
6.	Druga aktiva	178	8.	Druga pasiva	-
D. Finančni uspeh			D. Finančni uspeh		
7.	Razporejeni dobiček	1.177	9.	Dobiček	1.177
8.	Izguba	-	10.	Kritje izgube	-
Skupaj:		16.596	Skupaj:		16.596

Vodja računovodstva:
Gorjup Milka

Predsednik upravnega odbora:
Puhar Janez

Direktor podjetja:
Mevec Franc